

"ابن خلدون" مورخ مشهور مسلمان در تونس (732 ق.)

ابوزید عبدالرحمن بن محمد بن خلدون از اندیشمندان بلند پایه‌ی دنیای اسلام است...

ابوزید عبدالرحمن بن محمد بن خلدون از اندیشمندان بلند پایه‌ی دنیای اسلام است که به دلیل نگارش کتاب معروف "مقدمه" به عنوان بنیانگذار جامعه‌شناسی علمی شناخته شده است. وی در 16 سالگی به سبب پایگاه اجتماعی خانواده‌اش و آمادگی علمی خود، توانست از دانشمندان برجسته‌ی دربار سلطان مغرب بهره‌گیرد. ابن خلدون در 21 سالگی به خدمت دولت درآمد و به کارهای سیاسی پرداخت، اما در سال 765 به کلی از سیاست و امور حکومتی روی گردان شد و پس از آن به کارهای علمی روی آورد. به طور کلی زندگی ابن خلدون را می‌توان به سه بخش تقسیم کرد که بخش اول آن صرف آموختن علوم مختلف شد. در دومین بخش، بیشتر به فعالیت‌های سیاسی پرداخت و مسئولیت‌های متعددی را به عهده گرفت، اما با سعایت و بدگویی دیگران به زندان افتاد و پس از رهایی، گوشه‌گیری اختیار کرد. از این زمان بود که دوره‌ی سوم زندگانی ابن خلدون آغاز شد که دوره‌ی روی آوردن به فعالیت‌های تحقیقی و تالیفی است. در این دوره بود که اندیشه‌ی نگارش تاریخ در ابن خلدون ایجاد شد. کتاب "العبر و دیوان المبتدا و الخبر فی تاریخ العرب و العجم و البربر" اثر ابن خلدون است که بخش اول این کتاب "مقدمه" نام دارد که به نام مقدمه‌ی ابن خلدون معروف شده است. ابن خلدون در زمان خود به تاریخ‌نگاری و تاریخ‌اندیشی شهره بود اما با همه‌ی تأثیراتی که در افزایش توجه به تاریخ در مصر در سده‌های هشتم و نهم هجری قمری داشت، اندیشه‌ی هایش در روزگار خود او بازتاب کافی نیافت و هیچ‌یک از شاگردان او، راهش را در این زمینه ادامه ندادند. لیکن اندیشه‌ی عمیق او در زمان و مکانی دیگر جلب نظر کرد و از قرن سیزدهم هجری، نام، آثار و افکار او، سخت مطرح شد و پژوهش‌های بسیاری را به خود اختصاص داد. این مورخ مشهور مسلمان در سال 808 ق در 76 سالگی درگذشت.